

กระทู้ถามที่ ๓๐๐ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ปัญหาการผูกขาดและการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้ออาหารให้แก่ักโทษ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ดังต่อไปนี้

เนื่องจากคณะผมได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้ออาหารให้กับักโทษ ว่ามีการผูกขาดการจัดซื้ออาหารเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการบางราย ไม่เปิดกว้างให้ผู้ประกอบการรายอื่น ๆ และมีการกล่าวอ้างว่ามีการเรียกรับผลประโยชน์จากการจัดซื้ออาหารไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของมูลค่างาน ซึ่งการดำเนินการมีงบประมาณจำนวนมากหลายพันล้านบาท หากข้อเท็จจริงเป็นดังที่กล่าวอ้างว่า มีการปล่อยปละละเลยให้เกิดการทุจริตเช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้รัฐได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการบริหารงานดังกล่าว การขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานให้เป็นที่ประจักษ์เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ มีความโปร่งใส จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงยุติธรรม มีนโยบายและแผนงานในการตรวจสอบการผูกขาดและการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้ออาหารให้แก่ักโทษหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงยุติธรรม มีการตรวจสอบการผูกขาดและการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้ออาหารให้แก่ักโทษหรือไม่ อย่างไร หากมีการตรวจสอบดังกล่าวผลการตรวจสอบเป็นเช่นไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๐๐ ร.

ของ นายณัฐชา บุญไชยอินสวัสดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร พรรคก้าวไกล
เรื่อง ปัญหาการผูกขาดและการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้ออาหารให้แก่ักโภชนา

ข้าพเจ้า นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขอตอบกระทู้ถาม
เรื่อง ปัญหาการผูกขาดและการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้ออาหารให้แก่ักโภชนา ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ กรมราชทัณฑ์ได้แจ้งแนวทางการจัดซื้อ
เครื่องบริโภคสำหรับใช้เลี้ยงผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ต้องกักกัน และผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์
โดยให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักขัง ดำเนินการจัดซื้อข้าวขาว ๕ เปอร์เซ็นต์ หรือข้าวเหนียวขาว
๑๐ เปอร์เซ็นต์ และจัดซื้ออาหารดิบ (อาหารดิบเป็นรายสิ่งพร้อมเครื่องปรุง) สำหรับใช้เลี้ยงผู้ต้องขัง
ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ผู้ต้องกักขัง และผู้ต้องกักกัน โดยวิธีคัดเลือกตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุ
และวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวด ๑ พักส่งเสริม
และพัฒนาด้านการเกษตร ข้อ ๓ (๔) ข้าวสารและสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภคจากองค์การ
คลังสินค้า องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร องค์การตลาด ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด หรือสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมของวงเงินที่ได้รับจัดสรรสำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง
ในแต่ละครั้งตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ และมีราคาที่เหมาะสม
โดยคำนึงถึงคุณค่าทางอาหาร หรือคุณค่าโภชนาการที่จำเป็นต่อการพัฒนาด้านร่างกายของผู้บริโภค
อาหารในแต่ละวัน โดยกรมราชทัณฑ์ได้ใช้หลักเกณฑ์ข้อกำหนดสารอาหารที่ควรได้รับประจำวัน
สำหรับคนไทย (Recommended Daily Dietary Allowances for Healthy Thais - Thai RDA)
ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๒ และข้อกำหนดสารอาหารที่ควรได้รับประจำวัน
สำหรับคนไทยตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป (Thai Recommended Daily Intakes - Thai ROI) พ.ศ. ๒๕๔๖
มาเป็นหลักเกณฑ์ในการคำนวณหาค่าพลังงานที่ผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในความควบคุมของกรมราชทัณฑ์ที่ควร
จะได้รับให้เพียงพอในแต่ละวัน ซึ่งจัดให้ผู้ต้องขังมีความต้องการพลังงานอยู่ที่ ๒,๐๐๐ - ๒,๔๐๐
กิโลแคลอรี/วัน ทำให้มีราคาอาหารเฉลี่ยอยู่ที่ ๖๐.๖๔ บาท/คน/วัน การจัดซื้ออาหารดิบสำหรับ
เลี้ยงผู้ต้องขังในราคาที่ต่ำมากจึงเป็นการลดทอนคุณค่าทางโภชนาการอาหารที่ผู้ต้องขังควรได้รับต่อวัน
ซึ่งการดำเนินการจัดหาเครื่องบริโภคฯ โดยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ซึ่งเป็น
การแข่งขันด้านราคา ลดต้นทุนในการจัดซื้อ ทำให้เกิดปัญหาในการจัดส่งอาหารและได้รับอาหาร
ที่ไม่มีคุณภาพ เป็นการลดทอนคุณค่าทางโภชนาการอาหารที่ผู้ต้องขังควรได้รับให้เพียงพอต่อความต้องการ
ของร่างกายในแต่ละวัน

นอกจากนี้ ในการจัดซื้อเครื่องบริโภคสำหรับใช้เลี้ยงผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ต้องกักกัน และ
ผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ โดยวิธีคัดเลือก ตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือ
สนับสนุนจะต้องคำนึงถึงการบริหารสัญญาเพื่อป้องกันปัญหาอันเกิดจากการจัดหาสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ

การจัดส่งสินค้าล่าช้า รวมถึงไม่มีการลักลอบหรือนำสิ่งของผิดกฎหมายปลอมปนไปกับสินค้า และนอกจากนี้จะต้องพิจารณาถึงความมีเสถียรภาพทางการเงินด้วย เนื่องจากงบประมาณสำหรับเครื่องบริโภคที่กรมราชทัณฑ์ได้รับการจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งกรมราชทัณฑ์จะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจากสำนักงบประมาณทุกปี เพื่อนำมาชำระหนี้ที่ค้างไว้ ซึ่งส่งผลให้ผู้ที่เป็นผู้สัญญาเกี่ยวกับเรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักขัง ได้รับชำระหนี้ล่าช้าและเป็นระยะเวลานานจนกว่า กรมราชทัณฑ์จะได้รับการจัดสรรงบประมาณ หากเป็นผู้สัญญาที่ไม่มีเสถียรภาพทางการเงินที่เพียงพออาจเกิดสภาพขาดสภาพคล่องได้ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักขัง กำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ และกำหนดผลงานของผู้มีสิทธิเสนอราคาในการจัดซื้อเครื่องบริโภค โดยผู้เสนอราคาจะต้องมีผลงานการจำหน่ายเครื่องบริโภค (ข้าวสาร และสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค) ต่อสัญญาฉบับเดียวในวงเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของวงเงินงบประมาณ หรือวงเงินประมาณการที่เรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักขัง จะจัดซื้อและเป็นผลงานที่เป็นผู้สัญญาโดยตรงกับส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐโดยจะต้องแนบสำเนาหรือหนังสือรับรองผลงานมาพร้อมกับการยื่นเสนอราคา เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

คำตอบข้อที่ ๒ การกำหนดผลงานในการจัดซื้อเครื่องบริโภคในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นไปตามแนวทางหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๒๑๔ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ การกำหนดผลงาน การระบุคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุหรือยี่ห้อของพัสดุ และการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐกรณีการกำหนดสิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ข้อ ๑.๒.๔ ดังนั้น การดำเนินการจัดซื้อเครื่องบริโภคฯ (ข้าวสาร และอาหารดิบ) ของกรมราชทัณฑ์จึงมิได้เป็นการผูกขาด หรือเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง และเป็นการดำเนินการตามแนวทางและวิธีการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน พ.ศ. ๒๕๖๓ และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเนื่องจากเป็นการจัดซื้อพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน ระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกัน จึงไม่มีประเด็นของการเรียกรับผลประโยชน์ในการจัดซื้อเครื่องบริโภคสำหรับใช้เลี้ยงผู้ต้องขังแต่อย่างใด